

**POLEMISCHE EN
IRENISCHE
THEOLOGIE: BIJDRAGEN
TOT HARE GESCHIEDENIS**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649676286

Polemische en Irenische Theologie: Bijdragen Tot Hare Geschiedenis by Christiaan Sepp

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.

Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

CHRISTIAAN SEPP

**POLEMISCHE EN
IRENISCHE
THEOLOGIE: BIJDRAGEN
TOT HARE GESCHIEDENIS**

26
POLEMISCHE EN IRENISCHE THEOLOGIE.

BIJDRAGEN TOT HARE GESCHIEDENIS

VAN

CHRISTIAAN SEPP.

PREDIKANT BIJ DE HOOPGEZINDE GEMEENTE TE LEIDEN.

LEIDEN, — E. J. BRILL.
1881.

Van den Scherpe.

POLEMISCHE EN IRENISCHE THEOLOGIE.

INHOUD.

	Bladz.
ANTONIUS CORRIANUS, gedurende zijn verblijf in Engeland	1
Stellingen van P. LOZELEUR, DE VILLIERS	75
Brieven van en over TAFFIN	81
HENRICUS BOMELIUS.	95
HERMANNUS MOEDER	105
PIETER CORNELIS BREDERODE	111
Irenische pogingen in Nederland aangewend	119
De vertaling des N. V. door CARL CATZ.	183
WILLEM DEURHOFF en zijne rechtszaak	203

942.46
S479 po

ANDOVER-HARVARD

ANTONIUS CORRANUS,

GEDURENDE ZIJN VERBLIJF IN ENGELAND.

Toen ik a Catalogue of Books, manuscripts, letters, etc., belonging to the Dutch Church, Austin Friars, London. in het midden des jaars 1879 in handen mocht krijgen, ~~trok~~ onder het daarin opgegevene vooral mijne aandacht, hetgeen ik pag. 157 en 158 vermeld vond:

»ANTONIUS CORRANUS, Hispanus, Copies of correspondence relating to the admission of Dr. A. C. a Spaniard to the degree of D.D. at the University of Oxford. Latin. 4°. »42 leaves sewn in a parchment cover.

1. Letter dated 20th March, 1576, from A. C. to LAWRENCE HUMPHREY, D.D., Vice-Chancellor of the University, soliciting the degree.
2. Letter dated 10th April, signed N.N., addressed to Mr. VILLERS, Minister of the French Church, in support of the application.
3. Letter dated 1st May, from L[AWRENCE] H[UMPHREY] to Mr. VILLERS, announcing the application.
4. Letter dated 6th May, signed N., to Mr. Vyllyers, in opposition.

5. Letter not dated, from the ministers of the foreign churches in London, to EDMUND [GRINDALL] Archbishop of Canterbury, and EDWIN [SANDYS], Bishop of London, in opposition.
6. Theses excerptae ex lectionibus, colloquiis et maxime ex scriptis D. CORRANI, quas verbi Dei Ministri Belgicae, Gallicae et Italicae Ecclesiarum quae Londini... conveniunt DNO. EDMUNDO Cantuarensi Archiepiscopo proponunt, quas si D. CORRANUS neget se dixisse aut scripsisse probandum illi suscipiunt, si fateatur et tueri velit parati sunt ad eas ex verbo Dei confutandas...
7. Antitheses quibus Belgicae Gallicae et Italicae Ecclesiarum Ministri ostendunt quae in doctrinâ vel in doctrinae D. CORRANI formâ reprehendunt suamque sententiam de praecipuis articulis fidei exponunt.

•Ik had weleer mij te lang met de geschiedenis en de denkbeelden van CORRANUS beziggehouden¹⁾, om niet gretig de hand uit te strekken naar hetgeen over dien persoon en zijn lot meer licht kon verspreiden. Met belangstelling nam ik daarom kennis van de korte aantekeningen door de geleerde uitgevers van het Corpus Reformatorum gevoegd bij de brieven, door CORRANUS aan CALVINUS gezonden en afgedrukt tom. XLVIII, pag. 56 en 226 van bedoeld werk. Ik mag veronderstellen, dat de wijze, waarop prof. NIPPOLD in de 3^e uitgaaf van zijn Handb. der N. Kircheng. 1er Band, S. 70 en elders over CORRANUS spreekt, veler aandacht op den weinig bekenden man gevestigd heeft. Want weinig bekend was hij: het boek van JOHN SOUTHERN BURN, *The history of the French, Walloon, Dutch and other foreign Prot. Ref. settled in*

¹⁾ Vgl. mijne *Geschiedk. Nasporingen* III (1875) bl. 93 vvlg.

England, waarmede ik pas onlangs kennis maakte, geeft op bl. 225 deze aanteekening: CORRANUS was reader of divinity in the temple in 1574. STRYPE says of him: »this poor man had undergone great troubles, not only from the Papists in Spain, but by the officers of the French Church in London, complaining of him both to BP. GRINDALL and »BEZA. He afterwards lived at Oxford many years and »bringing letters commendatory from the Chancellor of that »University, read a catechetical lecture there. He was censor »theologicus in CHRIST'S Church, and had a prebend in »ST. PAUL'S London". He died in 1591 and was buried in London.

Het onlangs verschenen geschrift van MOÏSE DROIN, *histoire de la Réformation en Espagne*, weet over CORRANUS niets meer te verhalen, dan dit weinige, in vele opzichten onnauwkeurige: II pag. 57, »les réfugiés espagnols purent aussi s'établir librement à Anvers, qui renfermait dans ses murs un grand nombre de protestants de toute nationalité. ANTOINE CORRAN; de Séville, exerça parmi eux le ministère du Saint-Evangile, jusqu'à la prise de cette ville par le duc d'ALBE; la victoire du général Espagnol était en effet un présage trop certain de cruelles persécutions contre les Chrétiens évangéliques, pour que ceux-ci ne se hâtassent pas de prendre la fuite; CORRAN fut du nombre". Elders heb ik vruchteloos naar inlichtingen betreffende het leven of de denkbeelden van CORRANUS gezocht. Dubbel welkom dus was mij de in genoemden catalogus voorkomende aanwijzing. De poging, om het handschrift onder de 'oogen te krijgen, gelukte mij, dank de broederlijke tusschenkomst van mijnen vriend A. D. ADAMA VAN SCHELTEMA, predikant bij de Hollandsche Gemeente van Londen.

De beschrijving is nauwkeurig, behalve dat zij niet bevat:

8. *Thèses de Ecclesia Dei*, auctore Dno VILLERIO.

De onverwacht opengestelde gelegenheid, om met deze